

ปรากฏ กาล ใหม่

มหาวิทยาลัยศิลปากร โดย สมานลิขสิทธิ์
นายเนห์ทแซนเนียล พิค

ศิลปนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ (จิตรกรรม)
ภาควิชาจิตรกรรม
คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2567

ปรากฏ กาล ใหม่

โดย

นายเน็ทแซนเน็ล พิค

มหาวิทยาลัยศิลปากร สมวงนลียลลลลล

ศิลปนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์ (จิตรกรรม)

ภาควิชาจิตรกรรม

คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2567

A New Era Emerges

By

Mr. Nathaniel Pick

มหาวิทยาลัยศิลปากร สมานลิขสิทธิ์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

Bachelor of Fine Arts (B.F.A.), Program in Visual Arts

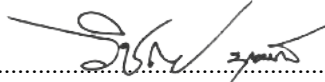
Department of Painting

Faculty of Painting Sculpture and Graphic Arts

Silpakorn University

Academic Year 2024

คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้ศิลปินพันธ์
เรื่อง “ปรากฏ กาล ใหม่” เสนอโดย นายเน็ทแซนเน็ล พิค เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ กลุ่มวิชาเอกจิตรกรรม

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิษณุ มุกตามณี)

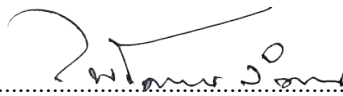
คณบดีคณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์

.....28./...เม.ย...../..2568.....

ผู้ควบคุมศิลปินพันธ์

อาจารย์พรรษา พุทธรักษา

คณะกรรมการตรวจศิลปินพันธ์

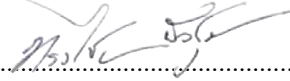

ประธานกรรมการ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพโรจน์ วังบอน)

.....28./...เม.ย...../2568.....

มหาวิทยาลัยศิลปากร สมทบลิขสิทธิ์

กรรมการ

.....
(อาจารย์ทรงชัย บัวชุม)

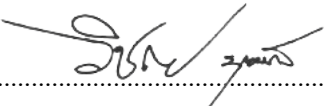
.....28./...เม.ย...../..2568.....

กรรมการ

.....
(อาจารย์พรรษา พุทธรักษา)

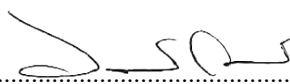
.....28./...เม.ย...../2568.....

กรรมการ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิษณุ มุกตามณี)

.....28./...เม.ย...../..2568.....

กรรมการและเลขานุการ

.....
(รองศาสตราจารย์วราวุฒิ โตอูรวงศ์)

.....28./...เม.ย...../..2568.....

หัวข้อศิลปนิพนธ์	ปรากฏ กาล ใหม่
ชื่อนักศึกษา	นาย เน้นทแซนเนียล พิค
สาขาวิชา	ทัศนศิลป์
ภาควิชา	จิตรกรรม
ปีการศึกษา	2567

บทคัดย่อ

ผลงานชุด “A New Era Emerges” เป็นการศึกษาร่องรอยของการเปลี่ยนแปลง ความขัดแย้ง และการปรับตัวของมนุษย์และสัตว์ในพื้นที่ ที่ถูกล้อมรวมเข้าด้วยกันอย่างมีนัยสำคัญ ภายใต้บริบททางประวัติศาสตร์อันยาวนานของทวีปออสเตรเลีย โดยนำเสนอผ่านมุมมองของ Dark Tourism ซึ่งเป็นแนวคิดเกี่ยวกับการเดินทางไปยังสถานที่ที่มีอดีตอันซับซ้อน เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ชมได้รับรู้และตีความความหมายของพื้นที่เหล่านี้ในแง่มุมที่แตกต่างออกไป

ศิลปนิพนธ์ชุดนี้ถ่ายทอดการเดินทางสำรวจดินแดนที่เต็มไปด้วยร่องรอยของอดีต ตั้งแต่ทุ่งกว้าง ป่ารกทึบ ไปจนถึงพื้นที่ที่เคยเป็นฉากหลังของเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ โดยกระบวนการสร้างสรรค์ทางศิลปะถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการนำเสนอเรื่องราวและประสบการณ์ เส้นแบ่งระหว่างความงามกับความน่าสะพรึงถูกทำให้พร่าเลือน เพื่อเปิดพื้นที่ให้ผู้ชมได้สัมผัสถึงอารมณ์และบรรยากาศที่ทับซ้อนกันระหว่างความสงบของธรรมชาติกับเงาของอดีตที่ยังคงหลงเหลืออยู่

การผจญภัยในครั้งนี้มิใช่เพียงการค้นพบเชิงกายภาพ แต่ยังเป็นกระบวนการสำรวจและทำความเข้าใจความหมายของสถานที่ในเชิงลึก อีกทั้งยังเป็นการกระตุ้นให้เกิดการตั้งคำถามและขยายมุมมองต่อภูมิทัศน์ที่คุ้นเคยผ่านมิติใหม่ ราวกับเป็นการก้าวเข้าสู่ยุคสมัยใหม่ที่กำลังก่อตัวขึ้นจากร่องรอยแห่งอดีต

Thesis Title	A New Era Emerges
Name	Nathaniel Pick
Concentration	Visual Arts
Department	Painting
Academic Year	2024

Abstract

The series “A New Era Emerges” is an exploration of the traces of change, conflict, and adaptation between humans and animals within a landscape that has been profoundly shaped by the long historical context of the Australian continent. Presented through the lens of Dark Tourism—a concept involving travel to places with complex pasts—the work offers audiences the opportunity to perceive and interpret these spaces from alternative perspectives.

This art thesis documents a journey through territories marked by remnants of the past, from open fields and dense forests to sites that once served as backdrops for significant historical events. Artistic creation becomes a tool for storytelling and experiential engagement, blurring the line between beauty and horror. This approach invites viewers to feel the overlapping atmospheres of nature’s tranquility and the lingering shadows of history.

This expedition is not merely a physical discovery, but also a process of delving into and understanding the deeper meanings of place. It provokes questioning and broadens perceptions of familiar landscapes through new dimensions—like stepping into a new era that is emerging from the very traces of the past.

กิตติกรรมประกาศ

ศิลปนิพนธ์ชุด “ปรากฏ กาล ใหม่” (A New Era Emerges) สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยการสนับสนุน และความช่วยเหลือจากหลายฝ่าย ข้าพเจ้าขอแสดงความขอบคุณต่อ คณาจารย์ประจำภาควิชาจิตรกรรม คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร อาจารย์ธีรพาทิศ บุญวิจิตรนิธิธร หัวหน้าภาควิชาจิตรกรรม และอาจารย์พรรษา พุทธรักษา ผู้ควบคุมศิลปนิพนธ์ที่ให้ความรู้ คำแนะนำข้อเสนอแนะอันมีคุณค่า ตลอดจนให้การสนับสนุนตลอดระยะเวลาการศึกษา และกำลังใจจากครอบครัวที่สนับสนุนการศึกษา

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ และอาจารย์ทุกท่านที่ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาผลงาน และเปิดโอกาสให้ข้าพเจ้าได้เรียนรู้ และเติบโตทางศิลปะ รวมถึงขอขอบคุณทุนการศึกษาต่าง ๆ ที่ช่วยสนับสนุนการศึกษาของข้าพเจ้า

นอกจากนี้ ข้าพเจ้าขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่น รุ่นพี่รุ่นน้องทุกคน นางสาวชญานุช ธนากรวิจน์ ชานนท์ ลำวัตนนนท์และบุษปศิลา หวานจริง ที่เป็นแรงสนับสนุนสำคัญในการทำศิลปนิพนธ์ชุดนี้ ให้สำเร็จ ขอขอบคุณทุกคำแนะนำ กำลังใจ และช่วงเวลาที่มีค่าร่วมกัน

สุดท้ายนี้ ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลงานศิลปนิพนธ์ชุดนี้จะสามารถสร้างบทสนทนา และมุมมองใหม่ ๆ ให้ผู้ชมงานได้มีแง่มุมในเฝ้ามองไปยังพื้นที่ต่าง ๆ อย่างลึกซึ้งและหลากหลายมากขึ้น ขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการเดินทางครั้งนี้จากใจจริง

คำนำ

เอกสารฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของผลงานศิลปนิพนธ์ของนาย แน่ทแซนเนียล พิค นักศึกษา สาขาวิชาทัศนศิลป์ กลุ่มวิชาเอกจิตรกรรม คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัย ศิลปากร ปีการศึกษา 2567 โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดทำเพื่ออธิบายถึงขั้นตอนกระบวนการ ความคิด ขั้นตอนการสร้างสรรค์ ในหัวข้อ “ปรากฏ กาล ใหม่” (A New Era Emerges) ตั้งแต่ขั้นตอน การศึกษา หาข้อมูล แร้งบันดาลใจ การรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล สรุปเป็นประเด็นทางศิลปะ ค้นหาคำภาษาทางจิตรกรรม เครื่องมือ สื่อนำไปสู่การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ จนถึงการแก้ปัญหา ผลงาน การพัฒนาผลงานซ้ำพเจ้า หวังอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้จะเกิดประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจใน การศึกษาศิลปะด้วยกรอบของเป้าหมายทางความคิด และเป้าหมายทางศิลปะ ด้วยการสร้างสรรค์ ผลงานศิลปะที่ถ่ายทอดเรื่องราว ผ่านพื้นที่ที่เต็มไปด้วยประวัติศาสตร์อันยาวนาน และเหตุการณ์ ความขัดแย้งของมนุษย์กับสัตว์ในพื้นที่ โดยให้มุมมองของการสำรวจพื้นที่(Dark Tourism) ผ่าน วิธีการทางจิตรกรรมที่ได้ศึกษาตลอด 5 ปีที่ผ่านมา โดยข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่าศิลปนิพนธ์ชุดนี้ จะก่อให้เกิดประโยชน์หรือจุดประกายความคิดต่อผู้สนใจ ทั้งประเด็น วิธีการค้นคว้า เทคนิค และ รูปแบบศิลปะ และนำไปต่อยอดได้ต่อไปในภายภาคหน้า

มหาวิทยาลัยศิลปากร สมานลียงสิทธิ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
คำนำ.....	ช
สารบัญ.....	ซ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของการสร้างสรรค์.....	1
2. วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์.....	2
3. แนวความคิดสร้างสรรค์.....	2
4. ขอบเขตของการสร้างสรรค์.....	2
5. เวลาที่ใช้ในการสร้างสรรค์	3
6. วิธีการศึกษา.....	3
7. แหล่งข้อมูล	3
8. อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำศิลปนิพนธ์	3
2 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์.....	4
1. Dark Tourism.....	5
1.1 Post-Disaster Tourism	5
1.2 Genocide Tourism	6
1.3 Battlefield Tourism.....	6
1.4 War Tourism	6
2. John Lennon & Malcolm Foley	7
3. มานุษยวิทยา.....	9
3.1 มานุษยวิทยากับการศึกษาการท่องเที่ยวเชิงมรดก	9
3.2 มานุษยวิทยาของความเป็นพื้นที่	10
4. อิทธิพลจากศิลปะป๊อป	11
4.1 Joseph Haxan ภาพถ่ายที่สำรวจความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์และสัตว์	11

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	วิธีการสร้างสรรค์ผลงาน..... 13
3.1	ขั้นตอนการประมวลความคิด 14
3.2	ขั้นตอนการวิเคราะห์องค์ประกอบศิลป์ 14
3.3	ขั้นตอนการสร้างภาพร่างผลงาน (sketch) 15
3.4	ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน..... 15
3.5	อุปกรณ์ในการสร้างสรรค์ผลงาน 15
4	การสร้างสรรค์และพัฒนาผลงาน 16
4.1	ระยะที่ 1 การพัฒนาผลงานก่อนศิลปินพจน์ (ปี 3 เทอม 2)..... 16
4.2	ระยะที่ 2 ผลงานศิลปินพจน์ (ปี 5 เทอม 1) 18
4.3	ระยะที่ 3 ผลงานศิลปินพจน์ (ปี 5 เทอม 2) 24
4.4	ผลงานศิลปินพจน์เทอม 2 ชั้นที่ 4 27
5	บทสรุป..... 29
บรรณานุกรม.....	30
รายชื่อผลงานศิลปินพจน์.....	31
ประวัติผู้สร้างสรรค์.....	32

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	John Lennon & Halcolm Foley, ปกหนังสือ <i>Dark Tourism</i>	7
2	Joseph Haxan, <i>The Rite of Spring</i> , 2019	12
3	Joseph Haxan, <i>The Rite of Spring</i> , 2019	12
4	ผลงานก่อนศิลปะนิพนธ์ (ปี 4 เทอม 1) ชั้นที่ 1	18
5	ผลงานศิลปะนิพนธ์ (ปี 5 เทอม 1) ชั้นที่ 1	20
6	ผลงานศิลปะนิพนธ์ (ปี 5 เทอม 1) ชั้นที่ 2	21
7	ผลงานศิลปะนิพนธ์ (ปี 5 เทอม 1) ชั้นที่ 3	22
8	ผลงานศิลปะนิพนธ์ (ปี 5 เทอม 1) ชั้นที่ 4	23
9	ผลงานศิลปะนิพนธ์ (ปี 5 เทอม 2) ชั้นที่ 1	25
10	ผลงานศิลปะนิพนธ์ (ปี 5 เทอม 2) ชั้นที่ 2	25
11	ผลงานศิลปะนิพนธ์ (ปี 5 เทอม 2) ชั้นที่ 3	26
12	ผลงานศิลปะนิพนธ์ (ปี 5 เทอม 2) ชั้นที่ 4	26
13	ผลงานศิลปะนิพนธ์ (ปี 5 เทอม 2) ชั้นที่ 5	28
14	ผลงานศิลปะนิพนธ์ (ปี 5 เทอม 2) ชั้นที่ 6	28

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของการสร้างสรรค์

พื้นที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ภายหลังจากเติมไปด้วยประวัติศาสตร์ที่อาจถูกมองข้ามหรือถูกทำให้จมหายไปกับอดีต แม้สถานที่ท่องเที่ยวหลายแห่งจะดูเจียบสงบ และงดงามตามธรรมชาติไม่ว่าจะเป็นป่าเขียวชอุ่ม ภูเขาสูงตระหง่านหรือที่ทอดยาวไกลสุดลูกหูลูกตา แต่เบื้องหลังของความงามนั้น อาจแฝงไว้ด้วยเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ที่ลึกซึ้ง เรื่องราวที่ไม่ได้ถูกเล่าหรืออาจถูกหลงลืมไปตามกาลเวลา ภูมิประเทศที่ดูสลบซบซ่าน เช่น พื้นที่ป่าที่เคยเป็นที่หลบภัยของนักสู้เพื่ออิสรภาพ ภูเขาที่เคยเป็นแนวป้องกันทางทหาร หรือชายทะเลที่เคยเป็นจุดแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมจากเรือขนส่งสินค้าและผู้คน อาจมีเรื่องราวเบื้องหลังที่ถูกเก็บงำไว้ ไม่ได้ถูกบอกเล่าอย่างแพร่หลาย บางครั้ง สิ่งเหล่านี้ถูกกลบด้วยภาพลักษณ์ของการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ หรือความต้องการของเศรษฐกิจสมัยใหม่ที่เน้นความ “สวยงาม” มากกว่าความ “จริง” ประวัติศาสตร์ที่เคยเกิดขึ้นในพื้นที่นั้นๆ ถูกมองว่าเป็นอดีตที่ไม่จำเป็นต้องหยิบยกขึ้นมาอีกหรือถูกลดทอนเหลือเพียงคำอธิบายสั้นๆ บนป้ายบรรยาย การตระหนักถึง “อดีตที่ซ่อนอยู่” ในสถานที่ธรรมชาติเหล่านี้จึงเป็นการมองพื้นที่ด้วยมุมมองใหม่ที่แตกต่างไปจากเดิม—ไม่ใช่แค่การเที่ยวชมวิวแต่เป็นการ ฟังเสียงของอดีตที่ยังคงก้องอยู่ในผืนดิน ต้นไม้ และผืนน้ำ เป็นการเรียนรู้ที่จะเห็นคุณค่าทั้งทางธรรมชาติ และวัฒนธรรมควบคู่กันไป

หากกล่าวถึงความสำคัญของการท่องเที่ยว(Tourism) นั้นเป็นแหล่งรายได้หลักที่มีบทบาทสำคัญต่อภาคเศรษฐกิจระดับโลก ในขณะเดียวกันการท่องเที่ยวยังเป็นบทบาทสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมวัฒนธรรม ทั้งจากการกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยว เส้นทางผ่าน และการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว เมื่อมีการเดินทางของนักท่องเที่ยวไม่เพียงแต่เพิ่มมากขึ้น แต่ยังมีเปลี่ยนแปลงรูปแบบหรือเกิดการท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่ ๆ ย่อมส่งผลกระทบต่อสังคม และชีวิตผู้คนไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง การเปลี่ยนแปลงทางสังคมเศรษฐกิจที่ย่อมส่งผลกระทบต่อรูปแบบการท่องเที่ยวให้เปลี่ยนไปรวมถึงรูปแบบและจุดประสงค์ในการท่องเที่ยว และหนึ่งในนั้นคือการท่องเที่ยวแบบ Dark Tourism คำว่า Dark Tourism ได้รับความนิยามจากนักวิชาการอย่าง John Lennon และ Malcolm Foley (ปี1996) โดยนิยามว่าเป็นการเดินทางไปเยือนสถานที่ที่เชื่อมโดยกับความตาย ความทุกข์ และโศกนาฏกรรมเป็นการเปลี่ยนแปลงแนวคิดของการท่องเที่ยว “เพื่อความบันเทิง” สู่อารมณ์ “การเรียนรู้” “การระลึกถึง” หรือ “การตั้งคำถามทางศีลธรรม”

2. วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์

1. เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมพื้นที่ป่า และเป็นการตั้งคำถามต่อพื้นที่ที่ถูกคุกคามโดยมนุษย์
2. เพื่อบันทึกสภาพสังคมปัจจุบัน และแสดงมุมมองให้ผู้คนได้ตระหนักถึงปัญหาแนวความคิดสร้างสรรค์
3. เพื่อใช้กระบวนการสร้างสรรค์ทางศิลปะในการเปิดพื้นที่ทั้งรูปแบบงาน และกายภาพให้ผู้คนได้ตีความเนื้อหาในมุมมองที่แตกต่างจากการรับรู้เดิม เช่น การจัดวางองค์ประกอบภาพที่บิดเบือนพื้นที่วางในควมมีตรวมถึงเปอร์เซ็นต์ของสีคู่ตรงข้ามเพื่อให้เกิดความขัดแย้งขึ้นภายในงาน

3. แนวความคิดสร้างสรรค์

แนวความคิดหลักของการสร้างสรรค์ศิลปะนิพนธ์ชุดนี้ คือการเปิดพื้นที่ที่ถูกบิดเบือนจากความ เป็นจริงให้ผู้คนได้ตีความภายใต้ข้อจำกัดที่ถูกกำหนดไว้ภายในภาพ โดยใช้พื้นที่ป่า ทุ่งกว้าง เป็น ตัวกลางที่นำพาผู้ชมได้ผจญภัยผ่านนัยยะที่ซ่อนไว้ โดยร้อยเรียงเรื่องราวผ่านงานที่มีองค์ประกอบ ต่างๆเป็นตัวนำพาไปสู่จุดของความขัดแย้งของมนุษย์ และสัตว์ภายในพื้นที่

มหาวิทยาลัยศิลปากร สวทช. สวทช.

4. ขอบเขตของการสร้างสรรค์

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาสภาพแวดล้อมสังคมเมืองรวมถึงอาณาเขตของป่าผ่านความขัดแย้งกันของ มนุษย์และสัตว์ ผ่านมุมมองของ Dark Tourism โดยศึกษาจากทรัพยากรที่แปรเปลี่ยนไปจากอดีต จนถึงปัจจุบัน โดยเก็บข้อมูลจากพิพิธภัณฑ์แห่งชาติ และข้อมูลทางธรณีวิทยา

4.2 ขอบเขตด้านรูปแบบและเทคนิค

1. นำเสนอรูปแบบภาพทิวทัศน์
2. นำเสนอจิตรกรรมรูปแบบกึ่งนามธรรม
3. นำเสนอจิตรกรรมเทคนิคสีน้ำมันบนผ้าใบ

4.3 ขอบเขตทางแนวความคิดและการตีความ

1. ศึกษาจากผลงานศิลปะที่เกี่ยวข้อง อาทิ graffiti, collage painting, landscape
2. ศึกษาจากผลงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับการรื้อและประกอบสร้าง
3. ศึกษาจากวรรณกรรม, ภาพยนตร์, ภาพถ่าย, สารคดี
4. ศึกษาวัตถุพยานที่เกี่ยวข้อง

5. เวลาที่ใช้ในการสร้างสรรค์

ภาคการศึกษาต้นและปลาย ประจำปีการศึกษา 2567

6. วิธีการศึกษา

1. กำหนดหัวข้อเรื่องที่น่าสนใจ พร้อมรวบรวมบทความหรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. วิเคราะห์ข้อมูล และกำหนดกรอบทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
3. ตั้งประเด็น ตั้งสมมติฐานขอบเขตวัตถุประสงค์ และเป้าหมายในการสร้างสรรค์
4. รวบรวมศิลปินที่เกี่ยวข้องวิเคราะห์ทั้งเนื้อหา และรูปแบบ
5. หาความเป็นไปได้ในการสร้างสรรค์ทั้งรูปแบบ เทคนิค สื่อ วัสดุตามกรอบแนวคิด
6. สร้างสรรค์ผลงานและวิเคราะห์ผลงาน แล้วสรุปผล

7. แหล่งข้อมูล

1. จากงานวิจัยหรือบทความต่างๆที่เกี่ยวข้อง
2. จากการลงพื้นที่สำรวจจริงการถ่ายภาพ
3. จากบทวิเคราะห์วรรณกรรมเช่นเพลงภาพยนตร์
4. ผลงานจากศิลปินที่ได้รับอิทธิพลทางด้านความคิด และรูปแบบ

8. อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำศิลปนิพนธ์

ในการศึกษา และการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมแบ่งอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ แบ่งออกเป็น 2 หมวด ดังนี้

1. อุปกรณ์ที่ใช้ในการค้นคว้าการหาข้อมูล และเอกสารงานวิจัย ประกอบด้วย
 - กล้องถ่ายภาพ คอมพิวเตอร์ สมุดจดบันทึก
 - เอกสารงานวิจัย และบทความที่เกี่ยวข้อง
 - การเผยแพร่ผลงานสื่อ และสิ่งพิมพ์ต่างๆที่ใช้ในการเผยแพร่ผลงาน
2. อุปกรณ์ที่ใช้ในด้านการปฏิบัติงาน
 - อุปกรณ์ สเก็ชการทำแบบร่างก่อนปฏิบัติงานสร้างสรรค์
 - วัสดุที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน เฟรมผ้าใบ สีน้ำมัน สีสเปรย์

บทที่ 2

ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์

การศึกษาเรื่อง Dark-Tourism มีวัตถุประสงค์เพื่อทำความเข้าใจถึงพลวัตของการท่องเที่ยวในโลกยุคใหม่โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงในด้านแรงจูงใจ และความคาดหวังของนักท่องเที่ยวที่ไม่เพียงแสวงหาความสวยงามหรือการพักผ่อนแบบดั้งเดิมแต่กลับเริ่มให้ความสนใจต่อประสบการณ์ที่เข้มข้นทางประวัติศาสตร์ และจิตวิญญาณ

ในสังคมร่วมสมัยที่เต็มไปด้วยความรวดเร็ว และหลากหลายของข้อมูลผู้คนจำนวนมากหันมาแสวงหาการเดินทางที่ให้ความหมายเชิงลึกมากขึ้น เช่น การเรียนรู้จากอดีตการตั้งคำถามกับประวัติศาสตร์หรือแม้แต่การเผชิญหน้ากับความตาย และความเจ็บปวดเพื่อสร้างความเข้าใจต่อมนุษยธรรม Dark-Tourism จึงสะท้อนการเปลี่ยนแปลงของจุดประสงค์ในการท่องเที่ยว “จากการพักผ่อนหย่อนใจสู่การแสวงหาประสบการณ์ใหม่ ๆ”¹

ดังนั้นการศึกษาการท่องเที่ยวเชิงมืดจึงเป็นมากกว่าการศึกษา “นักท่องเที่ยว” แต่คือการทำ ความเข้าใจว่าผู้คนในสังคมกำลังมองหาอะไรจากโลกใบนี้ แลพยายามตอบคำถามชีวิตของตนเองอย่างไร ผ่านการเดินทางไปยังพื้นที่ที่บาดลึกทางประวัติศาสตร์ และความทรงจำ

การสร้างสรรค์ผลงานในศิลปะป็นพจน์ชุดนี้ ได้รับแรงบันดาลใจจากแนวคิดของศิลปิน และเสริม จากทฤษฎีเรื่องการท่องเที่ยวเชิงมืด(Dark Tourism) รวมถึงการศึกษาบริบททางสังคม และสื่อวรรณกรรมรวมถึงสื่อร่วมสมัยต่าง ๆ โดยมีการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลจริง การศึกษาผ่านเอกสาร และการวิเคราะห์แนวทางการสร้างงานของศิลปินที่มีอิทธิพล ซึ่งสามารถแบ่งหัวข้อการศึกษาออกเป็น 5 ชุดข้อมูล ซึ่งจะแบ่งตามลักษณะของชุดข้อมูลดังนี้

1. Dark Tourism
 - 1.1 Post-Disaster Tourism
 - 1.2 Genocide Tourism
 - 1.3 Battlefield Tourism
 - 1.4 War Tourism

¹ TAT REVIEW, **Disaster Tourism**, accessed April 2, 2024, available from <https://tatreview magazine.com/article/disaster-tourism/>

2. John Lennon & Malcolm Foley
3. มานุษยวิทยา
 - 3.1 มานุษยวิทยากับการศึกษาการท่องเที่ยวเชิงมืด
 - 3.2 มานุษยวิทยาของความเป็นพื้นที่
4. อิทธิพลจากศิลปิน
 - 4.1 Joseph Haxan ภาพถ่ายที่สำรวจความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ

1. Dark Tourism

ถูกใช้ครั้งแรกโดย John Lennon & Malcolm Foley ในปี 1996 ว่าหมายถึง “การปรากฏการณ์ที่ห้อมล้อมด้วยการนำเสนอและบริโศกจากผู้มาชม ในที่ที่มีคนตายและเกิดหายนะขึ้นจริงและถูกทำให้เป็นสินค้า” (Foley & Lennon, 1996: 198) และในหนังสือของพวกเขาชื่อ Dark Tourism: The Attraction of Death and Disaster (2000) ซึ่งเป็นผลงานชิ้นสำคัญที่ได้รับยกย่องให้เป็นหนังสือเล่มแรกๆ ที่ศึกษาการท่องเที่ยวซึ่งเกี่ยวกับความตายอย่างเป็นระบบ Lennon and Foley (2000: 3) เสนอว่า การท่องเที่ยวเชิงมืดเป็นมากกว่าการไปเยี่ยมชมสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับหายนะ ความตายและโศกนาฏกรรม รวมถึงกิจกรรมการท่องเที่ยวอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นยังสถานที่แห่งนั้น แต่ “เป็นทั้งผลผลิตของสถานการณ์ของโลกสมัยใหม่ตอนปลายและเป็นปัจจัยสำคัญต่อสถานการณ์เหล่านั้น” แนวคิดที่กล่าวไปข้างต้นมีส่วนสำคัญในการกำหนดแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในศิลปินป็นพจน์นี้ และยังสามารถแบ่งแยกย่อยได้อีก 4 ประเภท

1.1 Post-Disaster Tourism

คำว่า Disaster Tourism แปลตรงตัวก็คือ การเดินทางไปในที่ต่าง ๆ ที่เคยประสบภัยธรรมชาติอย่าง แผ่นดินไหว น้ำท่วมใหญ่ เฮอริเคนถล่ม อุทกภัยตึก ภูเขาไฟระเบิด การเกิดสึนามิ ไปจนถึงการเกิดหลุมยุบขนาดใหญ่ หรืออะไรก็ตามแต่ที่ทำให้เกิดความเสียหายเป็นวงกว้างกับสถานที่นั้น ๆ รวมไปถึงภัยพิบัติที่เกิดจากน้ำมือมนุษย์ด้วย เช่น โรงงานปฏิกรณ์นิวเคลียร์หลอมละลาย ส่งสารกัมมันตภาพรังสีออกไปในพื้นที่ขนาดใหญ่ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมหลายคนเริ่มตั้งคำถามว่า ภัยพิบัติหลายอย่างที่เกิดขึ้น แม้อุบัติเหตุ เป็นฝีมือของธรรมชาติอย่างเช่น พายุเฮอริเคนนั้น แท้จริงแล้วควรจัดเป็นภัยพิบัติที่เกิดจากน้ำมือมนุษย์หรือไม่ เพราะหากเราเชื่อว่า เรากำลังก้าวเข้าสู่ยุคทางธรณีวิทยา (Epoch) ยุคใหม่คือยุค Anthropocene หรือยุคที่เกิดความเปลี่ยนแปลงทางภูมิศาสตร์และธรณีวิทยา ก็อาจตีความได้ว่า ภัยพิบัติหลายอย่างที่เกิดขึ้นเพราะการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ อาจเกิดขึ้นจากน้ำมือมนุษย์ก็ได้

อย่างไรก็ตามต้องแยกแยะระหว่าง Disaster Tourism กับการท่องเที่ยวแนวอื่นที่ฟังดูคล้าย ๆ กัน เพราะเป็นการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นกับ หายนะ ในด้านต่าง ๆ เช่น Dark Tourism, War Tourism และ Slum Tourism

1.2 Genocide Tourism

เป็นการท่องเที่ยวไปยังจุดหมายปลายทางที่เกี่ยวกับการสังหารหมู่ในช่วงเหตุการณ์ฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ครั้งใหญ่ที่เคยเกิดขึ้น เช่น ค่ายกักกันเอาชวิทซ์-เบียร์เคเนา (Auschwitz-Birkenau) ทุ่งสังหาร (Killing field) และพิพิธภัณฑสถานสังหารหมู่ตวลสเลง (Tuol Sleng Genocide Museum) อนุสรณ์สถานและพิพิธภัณฑสถานรำลึกเหตุการณ์ 9/11 (National September 11 Memorial and Museum) เป็นประเภทหนึ่งของสิ่งที่เรียกว่า “การท่องเที่ยวแบบบรอกเฮง้า” ซึ่งมักพบในบางส่วนของยุโรปกลาง หรือโดยทั่วไปแล้วคือ การท่องเที่ยวเชิงมึตมิตแบบตะวันตกไปยังสถานที่แห่งความตาย

คำว่าโฮโลคอสต์ซึ่งใช้ครั้งแรกในช่วงปลายทศวรรษ 1950 มาจากภาษากรีก (Holokauston) ซึ่งหมายถึงเครื่องบูชาที่เผาไหม้หมดทั้งตัวแต่พระเจ้า คำว่า holokauston กลายมาเป็นสัญลักษณ์ของการสังหารหมู่ชาวยิวในยุโรปประมาณ 6 ล้านคนโดยนาซีเยอรมนีในดินแดนที่ถูกยึดครองระหว่างปี 1933 ถึง 1945 คำนี้ยังใช้เรียกเหยื่อที่ไม่ใช่ชาวยิวซึ่งถูกนาซีสังหารในช่วงเวลาเดียวกันนี้ด้วย

1.3 Battlefield Tourism

การท่องเที่ยวเชิงสงคราม คือการท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจไปยังเขตสงครามที่ยังมีการต่อสู้รบอยู่หรือเคยผ่านสงครามมาก่อนเพื่อจุดประสงค์ในการเที่ยวชมสถานที่หรือศึกษาประวัติศาสตร์ คำนี้สามารถใช้ในทางที่ไม่เหมาะสมเพื่ออธิบายถึงการแสวงหาความตื่นเต้นในสถานที่อันตรายและต้องห้าม

1.4 War Tourism

การท่องเที่ยวอีกประเภทหนึ่งที่คล้ายกับ Disaster Tourism แต่ไม่ใช่เสียทีเดียว ก็คือ War Tourism ซึ่งคือการเดินทางการเดินทางไปในสถานที่สำคัญ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสงครามต่าง ๆ ตัวอย่างการท่องเที่ยวไปตามสถานที่เหล่านี้ก็ เช่น การเดินทางตามรอยสงครามประกาศเอกราชของอเมริกาในสหรัฐอเมริกาทางฝั่งตะวันออก ซึ่งเกิดเหตุการณ์ขึ้นในเมืองต่าง ๆ หลายเมือง เช่น ที่กำเนิดเพลงชาติอเมริกันอย่าง The Star-Spangled Banner ซึ่งผู้แต่งอย่าง ฟรานซิส สก็อตต์ คีย์ ได้แต่งขึ้นขณะไปเยือนป้อมชื่อ Fort McHenry ในเมืองบัลติมอร์ หรือตามรอยสงครามกลางเมืองอเมริกัน ซึ่งหลายแห่งก็ได้สร้างขึ้นเป็นพิพิธภัณฑสถาน เช่น เมือง Harpers Ferry อันเป็นที่เกิดเหตุกระตุ้นให้สงครามปะทุขึ้น

นอกจากนี้ยังมีสงครามโลกครั้งที่หนึ่งและสอง เช่น การไปเยือนเมืองดันเคิร์ก ไปเยือนเมืองซาราเจโวที่มกุฎราชกุมารแห่งจักรวรรดิออสเตรีย-ฮังการี ถูกลอบสังหารอันเป็นชนวนให้เกิดสงครามโลกครั้งที่หนึ่งขึ้นมา การท่องเที่ยวแบบนี้มีบางอย่างคาบเกี่ยวกับ Dark Tourism ด้วย เช่น การไปเยือนสุสานของทหารในสงครามโลกครั้งที่หนึ่งที่ฝังอยู่ในห้องท่งแฟลนเดอร์สในยุโรป เป็นต้น

2. John Lennon & Malcolm Foley

John Lennon ดำรงตำแหน่งที่ Glasgow Caledonian University และเป็นผู้บุกเบิกแนวคิด “การท่องเที่ยวเชิงมืด” ร่วมกับ Malcolm Foley ซึ่งกลายเป็นกรอบแนวคิดและทฤษฎีที่สำคัญในวงการศึกษการท่องเที่ยวสมัยใหม่ โดยแนวคิดหลักของพวกเขาปรากฏในผลงานสำคัญคือ “*Dark Tourism: The Attraction of Death and Disaster (2000)*”

ภาพที่ 1 John Lennon & Halcolm Foley, ปกหนังสือ *Dark Tourism*

ที่มาภาพ: World cat, **Dark Tourism**, accessed February 23, 2025, available from <https://search.worldcat.org/th/title/Dark-tourismthe-attraction-of-death-and-disaster/oclc/854956794>

Lennon และ Foley อธิบายว่าการท่องเที่ยวเชิงมืดเป็นลักษณะหนึ่งของการท่องเที่ยวยุคโพสต์โมเดิร์น ซึ่งนักท่องเที่ยวไม่ได้มองหาความสวยงามเพียงอย่างเดียวแต่แสวงหาความหมาย ประวัติศาสตร์ และอารมณ์สะเทือนใจ “ความตาย” ถูกนำเสนออย่างเปิดเผยในสื่อนักท่องเที่ยวจึงเริ่มมีความสนใจที่จะสัมผัส “ความจริง” ผ่านสถานที่จริงที่มีนัยยะทางจริยธรรม และอารมณ์

การท่องเที่ยว Dark Tourism เป็นที่นิยมจากหลายปัจจัยทั้งจากอุดมการณ์ทางการเมืองที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์และสถานที่เหล่านั้น คุณค่าทางการศึกษาคุณค่าทางประวัติศาสตร์ความเป็นสถานที่เกิดเหตุ เรื่อยไปจนถึงความบันเทิงประกอบกับปัจจัยภายในของนักท่องเที่ยวที่จะรู้สึกมีชีวิตชีวาเมื่อไปเยือนพื้นที่โศกนาฏกรรมเนื่องจากมันมีเรื่องราวและประสบการณ์ที่อยู่นอกเหนือชีวิตประจำวันของตัวเอง ขณะเดียวกัน Philip Stone ผู้อำนวยการสถาบันวิจัย Dark Tourism มหาวิทยาลัยเซนต์หลุยส์แลงคาเชอร์ ประเทศอังกฤษก็มองว่ามันเป็นเรื่องของความหลงใหลทางวัฒนธรรมในประวัติศาสตร์ด้านมืดที่ทำให้เรารู้สึกไม่แปลกแยกจากสถานที่เหล่านั้น แล้วยังทำให้เราได้มองเห็นตัวเอง รวมถึงได้จินตนาการว่าหากตนตกอยู่ในสถานการณ์เดียวกันจะตัดสินใจอย่างไรด้วย

ปัจจัยเหล่านี้ทำให้จุดประสงค์ของนักท่องเที่ยวแต่ละคนแตกต่างกันไป เว็บไซต์ Dark Tourism ได้ไล่ระดับเอาไว้ตั้งแต่ระดับเบาสุดคือการไปเพื่อแสวงหาความตื่นเต้นหรือเปิดประสบการณ์ใหม่ ไปจนถึงระดับจริงจังคือการไปแสดงความเคารพหรือไว้อาลัยต่อเหยื่อในเหตุการณ์หรือไปศึกษาทำความเข้าใจเหตุการณ์ในเชิงลึก

ปัจจุบันวัฒนธรรมสมัยนิยมอย่างซีรีส์และภาพยนตร์ที่นำเหตุโศกนาฏกรรมมาบอกเล่า ประกอบกับการเกิดพื้นที่ภัยพิบัติทางธรรมชาติและสงครามใหม่ ๆ ต่างช่วยกระตุ้นให้การท่องเที่ยวเชิง Dark Tourism ขยายตัวพร้อมทั้งแตกแขนงเป็นสาขาย่อยออกไปไม่ว่าจะเป็น resilience tour หรือการทัวร์ในพื้นที่ที่เคยเกิดภัยพิบัติหรือสงครามแล้วสามารถฟื้นตัวได้อย่างรวดเร็วหรือ solidarity tour หรือการทัวร์ในพื้นที่ที่เกิดความขัดแย้งรุนแรงเพื่อสนับสนุนให้เกิดความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน การท่องเที่ยวสองสาขานี้มักเปิดให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสประสบการณ์และความรู้สึกร่วมกับผู้อยู่ในเหตุการณ์ผ่านการเยี่ยมชมสถานที่เกิดเหตุอย่างใกล้ชิด หรือสนทนากับผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรง

ตัวอย่างร่วมสมัยอย่างมากและเกิดขึ้นในพื้นที่ที่ความขัดแย้งยังไม่ยุติ คือการจัดทัวร์ในพื้นที่สงครามในประเทศยูเครนและอิสราเอลช่วง 3 ปีที่ผ่านมาโดยให้นักท่องเที่ยวไปเยือนแนวปะทะสำรวจความเสียหายของเมือง และผลกระทบที่มีต่อประชาชนในพื้นที่โดยมีชาวเมืองผู้รอดชีวิตหรือนักรบทำหน้าที่เป็นผู้นำชม

ผลจากการท่องเที่ยวเชิง Dark Tourism นอกจากผู้มาเยือนจะได้รับความรู้ได้ถอดบทเรียนจากเหตุการณ์ และได้สัมผัสประสบการณ์ สถานที่ และความรู้สึกของผู้คนที่ผ่านเหตุการณ์เหล่านั้นมาแล้วในบางกรณียังนำมาซึ่งเม็ดเงินสำหรับฟื้นฟูพื้นที่ประสบภัยเยียวยาผู้รอดชีวิตสนับสนุนการป้องกันมิให้เกิดความขัดแย้งรุนแรง หรือบรรเทาผลจากภัยพิบัติที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตด้วย

อย่างไรก็ตาม Dark Tourism ก็ถูกตั้งคำถามทางจริยธรรมอยู่บ่อยครั้งทั้งกับตัวนักท่องเที่ยวเองและฝ่ายจัดการท่องเที่ยวในมุมมองของนักท่องเที่ยวมักถูกตั้งคำถามถึงแผนการไปเยือนอย่างเหมาะสมว่าควรเป็นเช่นไร เนื่องจากมีหลายกรณีที่นักท่องเที่ยวแสดงกิริยาไม่เหมาะสมไม่ให้เกิดเกียรติสถานที่หรือผู้ที่เป็นเหยื่อจากเหตุการณ์เหล่านั้น อย่างการถ่ายรูปด้วยกิริยาร่างเร็งในสถานที่ที่เคยมีการสังหารหมู่หรือการเข้าไปทำคอนเทนต์กับซากศพในป่าช้าเพื่อเรียกยอดวิวในสื่อสังคมออนไลน์ เป็นต้น

3. มานุษยวิทยา

คือ ศาสตร์การศึกษามนุษย์ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาเกี่ยวกับตัวมนุษย์ หรือการศึกษาผลงานที่เกิดขึ้นจากการกระทำของมนุษย์ มานุษยวิทยาจึงสนใจประเด็นต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กับมนุษย์อีกหลายเรื่อง ประเด็นที่มานุษยวิทยาสนใจในช่วงศตวรรษที่ผ่านมา มีหลากหลายมาก เช่น โครงสร้างทางร่างกาย รูปร่างหน้าตา สีผิว เชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ บรรพบุรุษของมนุษย์ พฤติกรรมทางสังคม พิธีกรรม การใช้ภาษา เป็นต้น²

3.1 มานุษยวิทยากับการศึกษาการท่องเที่ยวเชิงมืด

การท่องเที่ยวเชิงมืดสร้างความสนใจกับสังคมโดยกว้างและวงการวิชาการโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การศึกษาด้านการท่องเที่ยว อย่างไรก็ตามคำว่า “dark” ในวงการศึกษานี้ถือว่าเป็นคำที่สร้างข้อถกเถียงอย่างมากคำหนึ่งในแง่ของการจัดประเภทของสถานที่ท่องเที่ยว นักวิชาการบางคนเห็นว่าการตัดสินว่าสถานที่หรือประสบการณ์การท่องเที่ยวนั้น “มืดดำ” หรือไม่นั้นเป็นกระบวนการสร้างทางสังคมมากกว่าจะเป็นข้อเท็จจริงตามวัตถุประสงค์ที่สร้างโดยนักวิชาการด้านการท่องเที่ยว ในขณะที่คำถามเช่นต้อง “ดาร์ค” แค่ไหนและอย่างไรถึงจะจัดเป็นการท่องเที่ยวเชิงมืด หรือการท่องเที่ยวเชิงมืดแต่ละประเภทตอบสนองความคาดหวังและความปรารถนาที่แตกต่างกันของนักเดินทางอย่างไรถูกนำมาใช้เพื่อจัดแบ่งประเภทของท่องเที่ยวเชิงมืด ตัวอย่างเช่น ความพยายามของ Richard Shapley (2005) ใช้รูปแบบของการบริโภคนิยมประสบการณ์ท่องเที่ยวจัดประเภทการท่องเที่ยวเชิงมืดออกเป็น 4 แฉกตั้งแต่ “ซีดสุด” จนถึง “ดำสุด” ดังนี้ ประเภทแรก การท่องเที่ยวแบบหม่อมหม่อง ประเภทที่สอง

² ThaiJo, มานุษยวิทยากับการศึกษาการท่องเที่ยวเชิงมืดในประเทศไทย, เข้าถึงเมื่อ 23 กุมภาพันธ์ 2568, เข้าถึงได้จาก https://sac-research.sac.or.th/uploads/article//2025_20250306102148-1.pdf

อุปสงค์การท่องเที่ยวสีเทา ประเภทที่สาม อุปทานการท่องเที่ยวสีเทา ประเภทสุดท้าย การท่องเที่ยวสีเทา กล่าวได้ว่าความหมายโดยกว้างของการท่องเที่ยวเชิงมืด หมายถึงกระบวนการไปท่องเที่ยวยังสถานที่ที่มีความเกี่ยวข้องกับการตาย ความตายการทรมานทุกข์หรือโศกนาฏกรรม หรือการสังหารโหด เป็นการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับการตายและความตายทั้งในแบบที่เกิดจากธรรมชาติและแบบที่เกิดจากมนุษย์

3.2 มานุษยวิทยาของความเป็นพื้นที่

ในช่วง 2 ทศวรรษที่ผ่านมา การศึกษาพื้นที่ในวงการวิชาการให้ความสนใจเรื่องกระบวนการเปลี่ยนผ่านของพื้นที่ ซึ่งสะท้อนภาววิทยาและประสบการณ์ที่ต่างกันของผู้คนประเด็นนี้นำไปสู่การศึกษาการเมืองของพื้นที่ซึ่งคนกลุ่มต่าง ๆ เข้าไปสร้างปฏิสัมพันธ์ต่อกันอย่างต่อเนื่องและซับซ้อนในพื้นที่เดียวกันจึงมีประการณ์ร่วมของคนหลายกลุ่มในแง่ “ความเป็นพื้นที่” (spatiality) จึงเป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นภายใต้ผลลัพธ์จากปฏิสัมพันธ์และปฏิบัติการที่มนุษย์มีกับสิ่งต่าง ๆ กลางคือเมื่อเกิดกิจกรรมใด ๆ ที่มนุษย์สร้างความหมายให้กับมัน สภาพแวดล้อมและพรมแดนที่มีกิจกรรมเหล่านั้นปรากฏอยู่คือปริณทลของพื้นที่เชิงสังคม ตัวอย่างการศึกษาพื้นที่สังคมไอร์แลนด์เหนือของ Nagle and Clancy (2010) พบว่าเป็นพรมแดนที่มีความขัดแย้ง การก่อการร้าย การสร้างความไม่สงบ อันเป็นผลมาจากความคิดทางการเมืองและการสร้างอัตลักษณ์ชาติที่ไม่ลงรอยกัน ซึ่งสะสมมายาวนานระหว่างกลุ่มนิยมเจ้าและกลุ่มนิยมสาธารณรัฐ ซึ่งทั้งสองฝ่ายต่างสร้างพื้นที่ของตนเองแยกขาดจากกัน ทั้งสองกลุ่มนี้ต่างสร้างสัญลักษณ์ที่ต่างกัน

จากพิธีกรรมและกิจกรรมทางสังคมที่ไม่เหมือนกัน ภายใต้พรมแดนที่คนเหล่านี้อาศัยและทำกิจกรรมต่าง ๆ ล้วนเต็มไปด้วยการตอกย้ำอุดมการณ์ชาติคนละชุดคนละชุดและได้ส่งต่อความหมายเหล่านั้นไปยังคนรุ่นใหม่ เพื่อให้เกิดอุดมการณ์ของตนเอง ความเป็นพื้นที่ของกลุ่มนิยมเจ้าและกลุ่มนิยมสาธารณรัฐจึงถูกสร้างขึ้นจากปฏิบัติการที่ตอกย้ำความเป็นชาติที่ต่างกัน และนำไปสู่ประสบการณ์เชิงพื้นที่ที่ต่างกันด้วย การเชื่อมโยงของสังคมและการใช้พื้นที่เพื่อกิจกรรมต่างๆ คือพรมแดนพื้นที่เชิงสังคม

หลักคิดมานุษยวิทยาว่าด้วย “ความเป็นพื้นที่” (spatiality) และ “ความเกี่ยวเนื่องกันของพื้นที่กับการท่องเที่ยวเชิงมืด” (dark tourism) สามารถอธิบายได้ผ่านแนวคิดหลักจากมานุษยวิทยา ดังนี้ ในมานุษยวิทยา “พื้นที่” ไม่ใช่เพียงบริบททางกายภาพแต่เป็นสิ่งที่มีความหมายทางวัฒนธรรมและสังคม ซึ่งสร้างขึ้นผ่านการปฏิบัติการจำและการเล่าเรื่อง

Henri Lefebvre เสนอว่า “พื้นที่ถูกผลิตขึ้น” (The Production of Space) โดยมีมิติทั้งกายภาพ การรับรู้เชิงสัญลักษณ์

Doreen Massey ชี้ให้เห็นว่า “พื้นที่” คือพื้นที่แห่งความสัมพันธ์ (a space of relations) ที่มีพลวัตและไม่ตายตัว

พื้นที่ไม่เป็นกลาง แต่สะท้อนอำนาจประวัติศาสตร์ และอารมณ์ร่วม ผู้เขียนไม่ใช่เพียงนักท่องเที่ยว แต่เป็น “พยานทางสังคม” ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการทำให้ความทรงจำดำรงอยู่ต่อไป ความรู้สึกโศกเศร้าหรือสะท้อนใจที่เกิดขึ้นในพื้นที่เหล่านี้เชื่อมโยงกับอัตลักษณ์ส่วนบุคคล และประวัติศาสตร์ร่วมของสังคมพื้นที่ของการท่องเที่ยวเชิงมรดกไม่เพียงสะท้อนอดีต แต่ยังเป็น “สินค้า” (commodified memory) ที่ถูกจัดการโดยรัฐหรือเอกชน

ในเชิงมานุษยวิทยาความสัมพันธ์ระหว่าง “พื้นที่” และ “การท่องเที่ยวเชิงมรดก” ความเข้าใจว่าพื้นที่เหล่านี้ถูกสร้างความหมายขึ้นผ่านวาทกรรม ความทรงจำ อำนาจ และอารมณ์ไม่ใช่เพียงสถานที่ที่เกิดเหตุการณ์ในอดีต แต่เป็นพื้นที่แห่งการเจรจาต่อรอง ความรู้ และอัตลักษณ์ในปัจจุบัน

4. อิทธิพลจากศิลปิน

การศึกษาผลงานของศิลปินที่มีแนวคิดการสำรวจความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสัตว์ช่วยให้ข้าพเจ้าเข้าใจถึงแนวทางการนำเสนอประเด็นนี้ ผ่านสื่อศิลปะที่แตกต่างกัน ทั้งในรูปแบบของการตั้งคำถามเกี่ยวกับบทบาททางการซ้อนทับกันของมนุษย์และสัตว์ เพื่อสร้างมุมมองใหม่

4.1 Joseph Haxan ภาพถ่ายที่สำรวจความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์และสัตว์

ผลงานของ Haxan โดดเด่นด้วยการผสมผสานระหว่างโลกธรรมชาติและพิธีกรรมลึกลับ และจิตวิทยาเชิงลึก โดยมักใช้ร่างกายของตนเองเป็นแบบในการถ่ายภาพ เขาได้รับแรงบันดาลใจจากภาพยนตร์ โดยเฉพาะภาพยนตร์สองขั้วยุค 1980 และผลงานของผู้กำกับอย่าง Lars Von Trier, Stanley Kubrick ภาพถ่ายของเขามักมีลักษณะเป็นเหมือนฉากจากภาพยนตร์ที่ยังไม่เคยถูกสร้างขึ้น โดยเน้นการเล่าเรื่องผ่านภาพที่มีความเข้มข้นและลึกลับ

หนึ่งในผลงานที่โดดเด่นคือชุดงาน The Rite of Spring (2019) ซึ่งเป็นภาพถ่ายที่แสดงให้เห็นถึงพิธีกรรมลึกลับของมนุษย์ที่เปลือยเปล่าร่างกายอยู่ท่ามกลางป่ามืดในตอนกลางคืนที่เต็มไปด้วยสัตว์ป่า ผลงานนี้ไม่เพียงแต่สะท้อนถึงการแสดงออกทางท่าทางที่ดูอึดอัดและบิดเบี้ยว แต่ยังเน้นไปที่การแสดงมุมของความสัมพันธ์ของมนุษย์ สัตว์ และธรรมชาติได้อย่างน่าสนใจ

ภาพที่ 2 Joseph Haxan, The Rite of Spring, ปี ค.ศ. 2019, Photograph

ที่มาภาพ: Artist Profile, **The Rite of Spring**, accessed April 8, 2025, available from <https://artistprofile.com.au/joseph-haxan/>

มหาวิทยาลัยศิลปากร สมานลียสิทธิ์

ภาพที่ 3 Joseph Haxan, The Rite of Spring, ปี ค.ศ. 2019, Photograph

ที่มาภาพ: Artist Profile, **The Rite of Spring**, accessed April 8, 2025, available from <https://artistprofile.com.au/joseph-haxan/>

บทที่ 3

วิธีการสร้างสรรค์ผลงาน

แนวคิด ยูโทเปีย (Utopia) และ Dark Tourism อาจดูเหมือนอยู่ตรงข้ามกันโดยพื้นฐานแต่เมื่อพิจารณาอย่างลึกซึ้ง ทั้งสองแนวคิดกลับมีความเชื่อมโยงกันในหลายมิติโดยเฉพาะในแง่ของ ความปรารถนา (desire) และการสร้างความหมายของสถานที่ในจินตนาการเพื่อเติมเต็มบางสิ่งที่ขาดหายไปจากโลกปัจจุบัน

“ยูโทเปีย” คือโลกในจินตนาการที่สมบูรณ์แบบซึ่งมักถูกเสนอขึ้นเพื่อตั้งคำถามหรือตอบสนองต่อความขัดแย้งในโลกแห่งความจริง ยูโทเปียอาจไม่ใช่เป้าหมายที่เป็นไปได้จริง แต่เป็นสิ่งพึงปรารถนาที่มนุษย์ใช้จินตนาการถึงเพื่อแสดงถึงความไม่พอใจหรือวิพากษ์ต่อสภาพปัจจุบัน

นักคิดอย่าง Fredric Jameson มองว่ายูโทเปียเป็นวิธีการ “ฝันถึงการเปลี่ยนแปลง” แม้จะรู้ว่าจะไม่เกิดขึ้นจริง ในทางกลับกัน การขาดอนาคต (loss of futurity) อาจผลักดันให้ผู้คนหันกลับไปหาความทรงจำความเจ็บปวด และอดีตที่ยังไม่ได้รับการเยียวยา ซึ่งคือจุดร่วมกับ Dark Tourism

ยูโทเปีย และ Dark Tourism ไม่ได้ขัดแย้งกันโดยสิ้นเชิงหากแต่เป็นกระจกสะท้อนกันทั้งคู่ สะท้อนความพยายของมนุษย์ในการจัดการกับความไม่สมบูรณ์ของโลกจริง ศิลปินที่ติดตั้งอยู่ในพื้นที่ระหว่างสองขั้วนี้จึงมีศักยภาพในการตั้งคำถามต่อประวัติศาสตร์ อนาคต และความรับผิดชอบร่วมกันของมนุษยชาติ

ขั้นตอนการวิเคราะห์ผลงาน

- 3.1 ขั้นตอนการประมวลความคิด
- 3.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์องค์ประกอบศิลป์
- 3.3 ขั้นตอนการสร้างภาพร่างผลงาน (sketch)
- 3.4 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน
- 3.5 อุปกรณ์ในการสร้างสรรค์ผลงาน

3.1 ขั้นตอนการประมวลความคิด

จุดเริ่มต้นของการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์ชุด “ปรากฏ กาล ใหม่” โดยมีความชื่นชอบในระบบลำดับขั้นทางสังคม ซึ่งมนุษย์นั้นที่กระบวนการคิดที่ซับซ้อนและเป็นขั้นเป็นตอนลำดับขั้นที่ชัดเจนโดยการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม ด้วยขั้นตอนกระบวนการแนวความคิดในรูปแบบ และเทคนิคซึ่งได้รวบรวมความคิด และศึกษาข้อมูลเกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์โดยสนใจในกรอบความคิดความเชื่อบางอย่างผ่านคำจำกัดความผ่านสังคมที่ดีและสงบสุขเป็นสังคมในอุดมคติของใครหลายๆคน

3.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์องค์ประกอบศิลป์

ทัศนธาตุกับงานศิลปะ งานศิลปะเป็นงานที่เกิดจากองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เรียกว่าทัศนธาตุในการศึกษาศิลปะที่เข้าใจ และสามารถนำไปสร้างสรรค์ได้ดีขึ้น จำเป็นต้องศึกษาทัศนธาตุซึ่งเป็นโครงสร้างของผลงานที่มองเห็นทั้งหมด สามารถถ่ายทอดเรื่องราว ความหมายตามแนวความคิด กฎเกณฑ์เป็นสิ่งที่ต้องให้ความสำคัญในการที่จะประกอบกับการจัดระเบียบหรือการประสานของทัศนธาตุ เนื่องจากจะต้องนำทัศนธาตุเหล่านี้มารวมกันให้กลมกลืน เพื่อสร้างสรรค์เป็นผลงานที่สมบูรณ์ กฎเกณฑ์ที่ว่านี้คือ กฎเกณฑ์ของเอกภาพ³ ซึ่งทัศนธาตุที่ใช้กับการสร้างสรรค์ผลงานได้แก่

เส้น (Line) เส้นเกิดจากจุดที่ต่อกันให้ยาว เป็นพื้นฐานของโครงสร้างสำคัญในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะทุกแขนง ใช้ร่างกายเพื่อถ่ายทอดสิ่งที่เห็น และสิ่งที่คิดจินตนาการใช้ปรากฏเป็นรูปภาพ จุดและเส้นขั้นต้นที่เป็นพื้นฐานจริง ๆ มีอยู่ 3 ลักษณะ คือ จุด และเส้นตรง กับเส้นโค้ง และจุดและเส้นเป็นตัวกำหนดโครงสร้าง และทิศทางในการเชื่อมต่อของรูปทรง และรายละเอียดต่าง ๆ

เส้นในผลงานจิตรกรรมชุดนี้ โดยใช้จุด และเส้นในการกำหนดโครงสร้างขอบเขต และแสดงรายละเอียดที่มีอยู่ในรูปทรง รวมถึงเป็นเส้นในโครงสร้างขององค์ประกอบหลักให้ดูเป็นภาพลวงตาเพื่อสนับสนุนให้ผลงานดูเสมือนผลงานสามมิติ และให้ดูเคลื่อนไหว อ่อนไหว และจังหวะของเส้นเปรียบเสมือนการเคลื่อนไหวของทาร์ราโนราห์

สี (color) การใช้สีในงานส่วนใหญ่จะพบได้ว่าเป็นสีสังเคราะห์หรือสีสะท้อนแสงเพื่อทำให้ความหมายของภาพมีความเป็นแสงแห่งเทคโนโลยีอย่างชัดเจน เช่นการใช้ค่าของสีเพื่อให้ตัดกันชัดเจนระหว่างแสง สี สังเคราะห์หักแสงของความมืด และใช้สีคู่ตรงข้ามกันเพื่อให้ตัดกันอย่างชัดเจนที่จะทำให้เกิดความรุนแรง และคนจะเปลี่ยนไปไปตามอุณหภูมิของร่างกาย

³ ชลูด นิมเสมอ, **องค์ประกอบศิลปะ**, พิมพ์ครั้งที่ 9 (กรุงเทพฯ:อมรินทร์, 2557), เข้าถึงเมื่อ 14 กุมภาพันธ์ 2567, เข้าถึงได้จาก หนังสือองค์ประกอบศิลปะ

3.3 ขั้นตอนการสร้างภาพร่างผลงาน (sketch)

การสร้างสรรคผลงานศิลปนิพนธ์ในชุด “ปรากฏ กาล ใหม่” จะใช้ภาพจากการถ่ายด้วยกล้องดิจิทัลกับภาพร่างด้วยคอมพิวเตอร์ เพื่อให้ชัดเจนในการกำหนดตำแหน่งของผลงานจิตรกรรม ให้สัมฤทธิ์ผลในการถ่ายทอดความคิด อารมณ์ และความรู้สึก ภาพถ่าย และภาพร่างจึงเป็นสิ่งที่สำคัญมากต่อการถ่ายทอดเป็นผลงานจริง แต่ส่วนของรายละเอียดอาจมีการปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสม ด้วยการสร้างสรรค์ผลงานด้วยวิธีการทางจิตรกรรม เป็นการนำความคิดถ่ายทอดผ่านผลงานจิตรกรรมด้วยสีน้ำมัน ประกอบด้วยการใช้ สี และร่องรอยที่แปรปรวน เพื่อสร้างมิติ และบรรยากาศตามจุดมุ่งหมายของศิลปนิพนธ์

3.4 ขั้นตอนการสร้างสรรคผลงาน

ภาพร่าง เป็นขั้นตอนแรกในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยเริ่มต้นจากแรงบันดาลใจของการชื่นชอบภาพสังคมการใช้ชีวิตของมนุษย์ในชีวิตประจำวัน ที่ก่อให้เกิดความรู้สึก เกิดความคิด และจินตนาการ ซึ่งเริ่มจากขั้นตอนของการสร้างภาพร่าง (Sketch) นั้นได้ทำการศึกษา และเก็บข้อมูลที่ได้จากประสบการณ์ ความทรงจำในอดีตจากภาพถ่าย และจากการศึกษาสถานที่จริง หนังสือ และทางอินเทอร์เน็ต เพื่อมาวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปรูปแบบสำหรับการสร้างภาพร่าง (Sketch) การเคลื่อนไหว โดยวิธีการบันทึกแบบการใช้เส้น Contour drawing (วาดเส้นประสาทสัมผัส) และใช้วัสดุอุปกรณ์ในการสร้างภาพร่าง คัดเลือกจัดวางองค์ประกอบใหม่ให้เหมาะสมโดยคำนึงถึงเส้นของท่วงท่า การเคลื่อนไหวเป็นสำคัญ เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ของผลงาน

3.5 อุปกรณ์ในการสร้างสรรค์ผลงาน

เมื่อผ่านการกรองความคิด และการเลือกภาพร่างต้นแบบมาขยายในขั้นตอนการขยายผลงาน ต้องปรับเปลี่ยนตามขนาดจากภาพร่างต้นแบบที่เสร็จสมบูรณ์ การกำหนดขอบเขตส่วนต่าง ๆ พื้นที่ว่าง และความสัมพันธ์ให้เกิดความเหมาะสมไม่ว่าจะเป็นมุมมองหรือขนาด ในขั้นตอนนี้จะให้ความสำคัญในเรื่องของขั้นตอนการลงสี เพราะสีสะท้อนแสงจำเป็นต้องลงในพื้นขาว และเป็นสีน้ำที่ ต้องลงก่อนสีน้ำมันจึงต้องมีการวางแบบสำหรับขั้นตอนกระบวนการทำให้การแสดงผลออกทางอารมณ์ให้เชื่อมโยงกับวิธีการแสดงออก ในกระบวนการที่ไม่ซับซ้อนตรงไปตรงมาถึงกระบวนการในการขยายผลงานจากภาพร่างต้นแบบลงบนผลงานจริงอย่างละเอียด

บทที่ 4

การสร้างสรรคและพัฒนาผลงาน

การศึกษาเรื่อง “Dark Tourism” หรือ “การท่องเที่ยวเชิงมืด” นำไปสู่กระบวนการถ่ายทอดสะท้อนอารมณ์ และมุมมองต่อปรากฏการณ์ดังกล่าวผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ศิลปะร่วมสมัย โดยในบทนี้จะกล่าวถึงแนวคิดหลักของการพัฒนาผลงาน การเลือกใช้สื่อ เทคนิค วิธีการแสดงออก รวมถึงด้านองค์ประกอบศิลป์ เพื่อให้สามารถสื่อสารเนื้อหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และกระตุ้นให้ผู้ชมได้ตั้งคำถามต่อประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ Dark Tourism ในฐานะ “ปรากฏ กาล ใหม่” ศิลปินผู้นี้มีพัฒนาการของผลงานที่ควรกล่าวถึง ดังต่อไปนี้

- 4.1 ระยะเวลาที่ 1 การพัฒนาผลงานก่อนศิลปินนิพนธ์ (ปี 4 เทอม 2)
- 4.2 ระยะเวลาที่ 2 ผลงานศิลปินนิพนธ์ (ปี 5 เทอม 1)
- 4.3 ระยะเวลาที่ 3 ผลงานศิลปินนิพนธ์ (ปี 5 เทอม 2)
- 4.4 ผลงานศิลปินนิพนธ์เทอม 2 ชั้นที่ 4

4.1 ระยะเวลาที่ 1 การพัฒนาผลงานก่อนศิลปินนิพนธ์ (ปี 3 เทอม 2)

การพัฒนาผลงานก่อนศิลปินนิพนธ์ ข้าพเจ้าเริ่มต้นจากแรงบันดาลใจที่ผลักดันให้ข้าพเจ้าเกิดแนวคิดการสร้างสรรคผลงานครั้งนี้ นั่นคือแนวคิดเรื่อง “ยูโทเปีย” ซึ่งเป็นแนวคิดเชิงอุดมคติที่มนุษย์ใช้จินตนาการถึงสังคมหรือโลกที่สมบูรณ์แบบ ปราศจากความทุกข์ ความขัดแย้ง หรือความเจ็บปวดใด ๆ สำหรับข้าพเจ้า ยูโทเปียไม่ใช่เพียงจินตนาการที่หลีกเลี่ยงจากความเป็นจริง แต่กลับสะท้อนความปรารถนาที่ลึกซึ้งของมนุษย์ที่ต้องการเยียวยาตนเองจากโลกที่เต็มไปด้วยความรุนแรง สูญเสีย และความไม่แน่นอน

การเลือกยูโทเปียมาเป็นแนวคิดตั้งต้นจึงเปรียบเสมือนการตั้งคำถามถึงความจริงตรงข้ามว่าสิ่งที่เรียกว่า “อุดมคติ” นั้นมีอยู่จริงหรือไม่ และหากมี โลกแบบนี้จำเป็นต้องถูกสร้างขึ้นบนซากความทรงจำหรือความเจ็บปวดอย่างไร จากจินตนาการสู่ความจริง จากแสงสว่างสู่เงามืด ยูโทเปียจึงไม่ได้เป็นเพียงเป้าหมาย แต่เป็นทางผ่านที่ทำให้ข้าพเจ้าสามารถตั้งคำถาม สร้างภาพ และนำเสนอความย้อนแย้งในโลกปัจจุบันผ่านผลงานศิลปะที่ข้าพเจ้าสร้างขึ้น

ด้านแนวคิด

การตั้งคำถามถึง “ยูโทเปีย” หรือโลกอุดมคติ ไม่ใช่ในฐานะจินตนาการเพื่อฝันเพียงอย่างเดียว แต่ในฐานะกระจกสะท้อนความเจ็บปวดของความเป็นจริง ความไม่แน่นอน และความรุนแรงที่มนุษย์เผชิญ แนวคิดนี้แสดงถึงความย้อนแย้งของอุดมคติกับโลกแห่งความจริง และเสนอให้ยูโทเปียกลายเป็น “พื้นที่” ที่ศิลปินใช้เพื่อสำรวจความหวัง ความฝัน และความเจ็บปวดที่ซ่อนอยู่ในจิตใจมนุษย์

ด้านรูปแบบ

ผลงานศิลปะชุดนี้นำเสนอในรูปแบบ เอ็กซ์เพรสชันนิสม์ (Expressionism) ซึ่งเป็นแนวทางทางศิลปะที่มุ่งเน้นการถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก และสภาวะทางจิตใจของศิลปินมากกว่าความสมจริงของวัตถุหรือสภาพแวดล้อมภายนอก การใช้รูปแบบเอ็กซ์เพรสชันนิสม์ช่วยให้ข้าพเจ้าสามารถแสดงออกถึงความเปราะบาง ความหวัง และความเจ็บปวดที่แฝงอยู่ในแนวคิดเรื่อง “ยูโทเปีย” ได้อย่างอิสระ

ด้านทัศนศิลป์

ในเชิงองค์ประกอบศิลป์ ข้าพเจ้าเลือกใช้เส้น สี และรูปทรงที่ผิดเพี้ยนจากความจริง เพื่อสะท้อนสภาวะทางอารมณ์และความรู้สึกของมนุษย์ที่พยายามดิ้นรนอยู่ท่ามกลางความสูญเสีย ความไม่แน่นอน และความขัดแย้ง รูปแบบที่ไม่สมบูรณ์แบบเหล่านี้ไม่ได้มุ่งหมายจะบรรยายความจริง แต่กลับทำหน้าที่ในการเปิดพื้นที่ให้ผู้ชมสัมผัสและตีความความรู้สึกภายในอย่างลึกซึ้ง

การเลือกใช้รูปแบบเอ็กซ์เพรสชันนิสม์จึงเป็นแนวทางที่สอดคล้องกับแนวคิดหลักของผลงานที่ไม่ได้มอง “ยูโทเปีย” ในฐานะสิ่งสวยงามและสมบูรณ์แบบเพียงด้านเดียว แต่ในฐานะพื้นที่ของความขัดแย้ง ความหวัง และการเยียวยาทางจิตใจ

ภาพที่ 4 ผลงานก่อนศิลปินพนธ์ (ปี 4 เทอม 1) ชั้นที่ 1

ชื่องาน “ดังแดง”

ปีที่สร้าง 2566

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ

ขนาด 300 x 200 ซม.

4.2 ระยะเวลาที่ 2 ผลงานศิลปินพนธ์ (ปี 5 เทอม 1)

ในช่วงปี พ.ศ. 2567 ข้าพเจ้าได้ยึดแนวคิดเรื่อง “ยูโทเปีย” (Utopia) มาเป็นแรงบันดาลใจขึ้นต้นในการพัฒนาแนวทางการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ โดยข้าพเจ้ามองว่าแนวคิดยูโทเปียมิได้เป็นเพียงจินตนาการแห่งอุดมคติเท่านั้น หากแต่ยังสะท้อนถึงความปรารถนาอันลึกซึ้งของมนุษย์ที่ต้องการหลีกเลี่ยงจากความจริงอันโหดร้าย หรือโลกที่เต็มไปด้วยความไม่แน่นอน ซึ่งสามารถโยงเข้ากับแนวคิดของ Dark Tourism ได้อย่างมีนัยสำคัญ เพราะการท่องเที่ยวเชิงมืดก็สะท้อนความสัมพันธ์อันย้อนแย้งระหว่างความตายกับแรงดึงดูดบางอย่างที่อยู่ในตัวมนุษย์

กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานครั้งนี้จึงมุ่งเน้นไปที่การประกอบสร้างรูปทรงซึ่งได้รับแรงบันดาลใจจากทั้งโครงสร้างสถาปัตยกรรมในจินตนาการและสรีระของมนุษย์ที่ถูกตีความใหม่ โดยเลือกใช้เทคนิคหลากหลาย ทั้งในด้านวัสดุ การวาดภาพ และการจัดวางองค์ประกอบในพื้นที่แสดง เพื่อสร้างมิติทางความรู้สึกและความหมายที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นกว่าผลงานก่อนหน้า

สิ่งที่ได้รับการพัฒนาอย่างเด่นชัดจากผลงานก่อนหน้านั้น คือการให้ความสำคัญของ “พื้นที่กับความสัมพันธ์ของมนุษย์” ซึ่งถูกนำเสนอในรูปแบบใหม่ ทั้งในด้านท่าทาง การจัดวาง และการตีความเชิงสัญลักษณ์ รวมถึงการเลือกใช้ “สีสันทันทีที่ดูฉูดฉาดและหลากหลาย” มากขึ้น เพื่อสร้างความขัดแย้งทางอารมณ์ (emotional contrast) ระหว่างความมืดมนของเนื้อหา (Dark Tourism) กับภาพลักษณ์ที่สดใสของยูโทเปียในเชิงรูปธรรม ซึ่งถือเป็นการทดลองเชิงทัศนศิลป์ที่มุ่งสะท้อนความย้อนแย้งและกระตุ้นการตั้งคำถามของผู้ชมต่อความหมายของ “โลกในอุดมคติ” กับ “ความจริงที่น่าจดจำ”

ด้านแนวคิด

แนวคิดหลักของการสร้างสรรค์ผลงานในระยะที่ 2 นี้ ยังคงยึดโยงกับแนวคิดเรื่อง “ยูโทเปีย” (Utopia) ซึ่งหมายถึงโลกในอุดมคติที่มนุษย์จินตนาการถึง เพื่อหลีกเลี่ยงจากความเปราะบางที่โหดร้ายเต็มไปด้วยความไม่แน่นอน ความสูญเสีย และความขัดแย้ง อย่างไรก็ตาม ข้าพเจ้าไม่ได้มองยูโทเปียในแง่บวกของความเพ้อฝันหรือสภาวะแห่งความสมบูรณ์แบบเพียงเท่านั้น แต่ยังใช้เป็นเครื่องมือในการตั้งคำถามและสำรวจความย้อนแย้งที่เกิดขึ้นในความรู้สึกของมนุษย์ในโลกแห่งความจริง

ข้าพเจ้าได้นำแนวคิดของ “Dark Tourism” หรือ “การท่องเที่ยวเชิงมืด” มาเป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งในการขยายแนวคิดยูโทเปีย โดยเน้นให้เห็นความสัมพันธ์อันซับซ้อนระหว่างความเจ็บปวด ความตาย และแรงดึงดูดในจิตใจมนุษย์ ผลงานจึงไม่ใช่เพียงการแสดงภาพของโลกที่สมบูรณ์แบบ แต่เป็นการสะท้อนถึงความขัดแย้งระหว่างความสว่างและความมืด ความงามและความเศร้า ซึ่งกระตุ้นให้ผู้ชมตั้งคำถามถึง “ความหมายของยูโทเปีย” ในเชิงสังคมและจิตวิญญาณ

ด้านรูปแบบ

ผลงานถูกสร้างขึ้นภายใต้รูปแบบของ เอ็กซ์เพรสชันนิสม์ (Expressionism) ซึ่งเน้นการถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก และสภาวะภายในจิตใจของมนุษย์ มากกว่าการนำเสนอภาพความจริงทางกายภาพ ข้าพเจ้าเลือกใช้โครงสร้างที่ได้รับแรงบันดาลใจจากสถาปัตยกรรมในจินตนาการ ผสมผสานกับรูปทรงของสรีระมนุษย์ที่ผ่านการตีความใหม่ เพื่อแสดงให้เห็นถึงการแสวงหาและการแตกสลายของอุดมคติ

ในด้านสีสันทัน ข้าพเจ้าเลือกใช้โทนสีที่ฉูดฉาด หลากหลาย และบางครั้งดูขัดแย้งกันอย่างจงใจ เพื่อสร้างแรงกระทบทางอารมณ์ (emotional contrast) ที่ตอกย้ำความย้อนแย้งระหว่างเนื้อหาอันมืดมนของ Dark Tourism กับภาพลักษณ์ที่ดูสดใสของยูโทเปีย ซึ่งช่วยเปิดพื้นที่ให้ผู้ชมตั้งคำถามถึงแก่นของความงาม ความจริง และความทรงจำ

ด้านทัศนศิลป์

ในแง่ทัศนศิลป์ ข้าพเจ้าได้พัฒนาองค์ประกอบเชิงศิลป์จากผลงานก่อนหน้า โดยให้ความสำคัญกับการจัดวาง “พื้นที่” และ “ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับพื้นที่” มากขึ้น โดยเฉพาะการจัดท่าทาง การวางตำแหน่งของรูปทรง และการใช้พื้นที่เชิงสัญลักษณ์เพื่อสื่อสารถึงสภาวะภายในจิตใจและประสบการณ์ของมนุษย์

การเลือกใช้เทคนิคผสมผสานทั้งการวาดภาพ การสร้างวัตถุ และการจัดองค์ประกอบในพื้นที่จริง ทำให้ผลงานมีความหลากหลายทางมิติ และเปิดโอกาสให้ผู้ชมมีปฏิสัมพันธ์ในระดับอารมณ์และความรู้สึก การตีความของผู้ชมจึงไม่ได้ถูกจำกัดอยู่ที่ความเข้าใจเชิงเนื้อหาเท่านั้น แต่ยังรวมถึงประสบการณ์ทางสายตาและจิตวิญญาณที่เกิดจากการเผชิญหน้ากับผลงานโดยตรง

ภาพที่ 5 ผลงานศิลปะนิพนธ์ (ปี 5 เทอม 1) ชั้นที่ 1

ชื่องาน “ม่าน”

ปีที่สร้าง 2567

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ

ขนาด 100 x 70 ซม.

มหาวิทยาลัยศิลปากร งามวลียสิทธิ์

ภาพที่ 6 ผลงานศิลปินพนธ์ (ปี 5 เทอม 1) ชั้นที่ 2

ชื่องาน “พรางตัว”

ปีที่สร้าง 2567

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ

ขนาด 65 x 90 ซม.

ภาพที่ 7 **บทกวีทศวรรษศิลปะการ สวางนลิขสิทธิ์**
 ผลงานศิลปะปพนธ์ (ปี 5 เทอม 1) ชั้นที่ 3
 ชื่องาน “หลังฉาก”
 ปีที่สร้าง 2567
 เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ
 ขนาด 280 x 260 ซม.

ภาพที่ 8 ผลงานศิลปนิพนธ์ (ปี 5 เทอม 1) ชั้นที่ 4

ชื่องาน “ฉากหลัง”

ปีที่สร้าง 2567

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ

ขนาด 125 x 85 ซม.

4.3 ระยะเวลาที่ 3 ผลงานศิลปะนิพนธ์ (ปี 5 เทอม 2)

ผลงานศิลปะนิพนธ์ในระยะเวลาที่ 3 ข้าพเจ้าหยิบยกแนวคิดจาก Dark Tourism หรือ การท่องเที่ยวเชิงมืด มาเป็นแกนหลักในการสร้างสรรค์ โดยข้าพเจ้ามุ่งสำรวจและตีความความสัมพันธ์ระหว่าง “สถานที่แห่งความตาย” กับ “จินตนาการของผู้คน” ที่พยายามเข้าถึงอดีตอันโหดร้ายผ่าน ภาพจำและบรรยากาศที่ยังหลงเหลืออยู่ ข้าพเจ้าเลือกที่จะไม่จำกัดตัวเองอยู่กับการเล่าตรงไปตรงมา ถึงสถานที่หรือเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ แต่แทนที่ด้วยการสร้าง ภาพแทน (representation) ผ่าน รูปแบบกึ่งนามธรรม โดยใช้สัญลักษณ์ เช่น สัตว์ที่ถูกล่า ถนนที่มีมิติ รถบรรทุกซาก หรือท้องฟ้าสีหม่น เพื่อกระตุ้นความรู้สึกไม่สบายใจและความสับสนทางอารมณ์ในผู้ชม ทั้งนี้เพื่อให้เกิดคำถาม ภายในเกี่ยวกับจริยธรรม ความอยากรู้อยากเห็น และความรู้สึกรับผิดชอบต่อความทรงจำร่วมของ มนุษยชาติ โดยเทคนิคที่ใช้ในการสร้างสรรค์งานคือการผสมผสานระหว่าง สื่อผสม เทคนิคสีฝุ่น และ พื้นผิวหยาบ ที่ให้ความรู้สึกคล้ายกับฝุ่นของสถานที่รกร้าง หรือร่องรอยของเหตุการณ์ในอดีต ความ ตั้งใจนี้สะท้อนให้เห็นถึงแนวทางการสร้างบรรยากาศ (atmosphere) ที่ไม่ตรงไปตรงมา แต่เปิดพื้นที่ ให้ความรู้สึกมากกว่าข้อเท็จจริง

ผลงานศิลปะนิพนธ์ชุดนี้จึงเป็นเหมือน การจำลองพื้นที่ทางอารมณ์ ที่ผู้ชมจะได้เดินทางเข้าไปสำรวจ “เงาของอดีต” ที่อาจไม่สามารถมองเห็นได้โดยตรง แต่ยังคงล่องลอยอยู่ในความรู้สึกและ จินตนาการ ซึ่งเป็นคุณลักษณะสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงมรดกกรรมในเชิงจิตวิทยา

ด้านแนวคิด

อ้างอิงมุมมองและแนวคิดของ Dark Tourism หรือ การท่องเที่ยวเชิงมืด มาใช้เป็นแนวคิด หลักของการทำงานในช่วงท้ายของปีการศึกษาว่าด้วย การเดินทางไปยังสถานที่ที่เต็มไปด้วย ความ ตาย โศกนาฏกรรมหรือความทรงจำที่เจ็บปวด เช่น ค่ายกักกัน พิพิธภัณฑสถาน สงคราม หรือพื้นที่ภัยพิบัติ ซึ่งต่างจากแนวคิดเดิมเรื่อง ยูโทเปีย ที่ได้เคยนำเสนอไป

ด้านรูปแบบ

ผลงานศิลปะนิพนธ์ชิ้นนี้ ข้าพเจ้าตั้งใจลดทอนการร่างภาพจากทดแบบมากขึ้น และเลือกใช้ การแสดงออกของผลงานที่ต่างไปจากเดิมโดยใช้คู่สีที่มีความเข้มแข็งที่รุนแรงมากยิ่งขึ้น และความสว่าง ในที่มืดเพื่อเป็นการชี้นำผู้ชมให้คล้อยตามจุดสนใจภายในภาพ

ภาพที่ 9 ผลงานศิลปะนิพนธ์ (ปี 5 เทอม 2) ชั้นที่ 1

ชื่องาน “ก๊อบดัก”

ปีที่สร้าง 2567

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ

ขนาด 60 x 50 ซม.

มหาวิทยาลัยศิลปากร สมานลียสิทธิ์

ภาพที่ 10 ผลงานศิลปะนิพนธ์ (ปี 5 เทอม 2) ชั้นที่ 2

ชื่องาน “ปลายทาง”

ปีที่สร้าง 2567

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ

ขนาด 40 x 30 ซม.

ภาพที่ 11 ผลงานศิลปนิพนธ์ (ปี 5 เทอม 2) ชั้นที่ 3

ชื่องาน “สำรวจ”

ปีที่สร้าง 2567

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ

ขนาด 95 x 65 ซม.

ภาพที่ 12 ผลงานศิลปนิพนธ์ (ปี 5 เทอม 2) ชั้นที่ 4

ชื่องาน “วิธีการ”

ปีที่สร้าง 2567

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ

ขนาด 100 x 80 ซม.

4.4 ผลงานศิลปนิพนธ์ทอม 2 ชั้นที่ 4

“วิธีการ” เป็นผลงานที่ข้าพเจ้าใช้เป็นพื้นที่ทดลองทางคอมพิวเตอร์ที่ใช้ความเป็นฟอร์มอิสระ และเส้นตั้งฉาก เส้นแนวนอนเพื่อให้เกิดความรู้สึกตรงข้ามกัน ขัดแย้งกัน รวมถึงสี แสงเงาที่ใช้ในภาพ

ด้านเนื้อหา

ภาพแสดงร่างของสิ่งมีชีวิตคล้ายมนุษย์หรือสัตว์ที่ถูกแขวนเรียงกันเป็นแถวในลักษณะเหมือนซากในโรงฆ่าสัตว์ซึ่งมีลักษณะเปลือยเปล่าและไม่มีศีรษะ โดยบางจุดมีการแปะชิ้นส่วนสีสดใสคล้ายสัญญาณผิดพลาดบนจอโทรทัศน์บ่งบอกถึงการปะทะกันระหว่าง ความเป็นชีวภาพ และ ความเป็นดิจิทัล หรือความจริง กับ สื่อสร้างภาพ สื่อเป็นนัยยะถึงการบริโภคหรือการกำจัดเป็นการสะท้อนมุมมองเชิงวิพากษ์ต่ออุตสาหกรรมบริโภคนิยม หรือแม้แต่การลดคุณค่าความเป็นมนุษย์ในยุคทุนนิยม-ดิจิทัล

ด้านรูปแบบ

องค์ประกอบภาพ ใช้การเรียงแบบแนวนอนซ้ำ ๆ ของร่างกายสร้างจังหวะและความรู้สึกเชิงกล รวมถึงการใช้สีที่หม่น เทา ดำ เป็นหลักเพื่อสร้างบรรยากาศห่อหุ้มแต่มีกล่องสีสดใสแทรกเข้ามาทำหน้าที่เป็น “การรบกวน” หรือ “สิ่งแปลกปลอม” ในฉาก

ทัศนศิลป์

เส้นแนวตั้งจากร่างกายและแนวนอนจากโครงสร้างทำให้รู้สึกถึงการตรึง การกดทับ และการควบคุม แสงเงาภายในภาพเพื่อเน้นรูปร่างและสร้างความลึกกลับ

ปัญหาที่พบเจอ

ความท้าทายในการสร้างเทคโนโลยีการขึ้นรูป รวมถึงการวางคอมพิวเตอร์และแสงเงาภายในภาพที่มีการตัดไปมาระหว่างแสงกับเงาทำให้ต้องควบคุมทิศทางการทำงานอย่างระเอียดและเป็นขั้นตอนแบบแผนอย่างชัดเจน

ภาพที่ 13 ผลงานศิลปนิพนธ์ (ปี 5 เทอม 2) ชั้นที่ 5

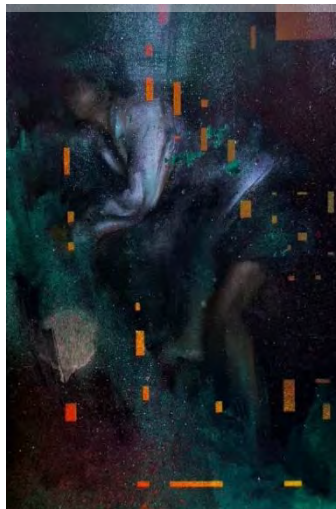
ชื่องาน “ระหว่างทาง”

ปีที่สร้าง 2567

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ

ขนาด 80 x 80 ซม.

มหาวิทยาลัยศิลปากร สมานลิขสิทธิ์

ภาพที่ 14 ผลงานศิลปนิพนธ์ (ปี 5 เทอม 2) ชั้นที่ 6

ชื่องาน “ส่องสัตว์”

ปีที่สร้าง 2567

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ

ขนาด 30 x 20 ซม.

บทที่ 5

บทสรุป

การเริ่มต้นของศิลปินพจน์ “ปรากฏ กาล ใหม่” สะท้อนถึงความพยายามในการตั้งคำถามต่อกรอบแนวคิด dark tourism หรือการท่องเที่ยวเชิงมืด ซึ่งเป็นการเดินทางไปยังสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับความตายโศกนาฏกรรมหรือเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่เจ็บปวด จุดเริ่มต้นของงานชุดนี้จึงไม่ได้จำกัดอยู่แค่การบันทึกหรือตีความที่เหล่านั้นเท่านั้น แต่ยังตั้งคำถามถึงบทบาทของผู้มาเยือน (Visitors) และผลกระทบของพวกเขาต่อภูมิทัศน์ที่พวกเขาเดินทางเข้าไปเกี่ยวข้องด้วย

ในกรณีของทวีปออสเตรเลีย ซึ่งมีประวัติศาสตร์การตั้งถิ่นฐานซ้อนทับกันระหว่างชนพื้นเมืองดั้งเดิม (Indigenous Australians) กับผู้ตั้งถิ่นฐานใหม่ (Settlers) ศิลปินพจน์นี้จึงไม่เพียงแต่พูดถึงพื้นที่ในเชิงกายภาพเท่านั้น แต่ยังรวมถึงมิติของเวลาประวัติศาสตร์ ความทรงจำ และอัตลักษณ์ที่ซ้อนทับกันอย่างซับซ้อนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ที่เคยเป็นที่เกิดเหตุการณ์ความรุนแรงหรือการลบล้างอัตลักษณ์ของชนพื้นเมืองการเดินทางของผู้มาเยือนจึงมิได้เป็นเพียงการเคลื่อนย้ายเชิงภูมิศาสตร์ แต่ยังเป็นการสร้างสายตาใหม่ การตีความ และในบางทีก็เป็นการทำลายทั้งทางกายภาพและเชิงนามธรรมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อรองรับผู้มาเยือนจำนวนมากส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างไม่อาจย้อนกลับ โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีความเปราะบาง เช่น พื้นที่อนุรักษ์ วัฒนธรรมชนพื้นเมือง หรือเขตชาติธรรมชาติอันสงบเงียบ

ในบริบทนี้ “ปรากฏ กาล ใหม่” จึงทำหน้าที่ทั้งในเชิงศิลปะ วัฒนธรรม และการวิพากษ์โดยเสนอมุมมองใหม่ต่อการท่องเที่ยว การเดินทาง และการพบเจอระหว่างวัฒนธรรมต่าง ๆ งานศิลปะอาจปรากฏผ่านสื่อหลากหลาย ทั้งภาพถ่าย วิดีโอ เสียงบันทึกภาคสนาม หรือ การทดลองทางทัศนศิลป์ ที่สะท้อนถึงความเปลี่ยนแปลงของเวลา และร่องรอยของความทรงจำที่ค่อย ๆ จางหายไปท่ามกลางการบริโภคเชิงท่องเที่ยว

งานศิลปินพจน์นี้จึงมิได้เป็นเพียงการ เสนอภาพใหม่ ของพื้นที่แต่เป็นการ ปลุกเร้า คำถามต่อความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสถานที่ และต่อความรับผิดชอบที่เราทุกคนมีต่ออดีตที่ยังไม่ผ่านพ้นและอนาคตที่ยังไม่มาถึง

บรรณานุกรม

- ชลูด นิ่มเสมอ. **องค์ประกอบของศิลปะ**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อมรินทร์. 2559.
- Artist Profile. **The Rite of Spring**. accessed April 8. 2025. available from <https://artistprofile.com.au/joseph-haxan/>
- TAT REVIEW. **Disaster Tourism**. accessed April 2 2024. available from <https://tatreviewmagazine.com/article/disaster-tourism/>
- Thai Jo. **มานุษยวิทยากับการศึกษาการท่องเที่ยวเชิงมืดในประเทศไทย**. เข้าถึงเมื่อ 23 กุมภาพันธ์ 2568. เข้าถึงได้จาก https://sac-research.sac.or.th/uploads/article//2025_20250306102148-1.pdf
- World cat. **Dark Tourism**. accessed February 23 2025. available from <https://search.worldcat.org/th/title/Dark-tourismthe-attraction-of-death-and-disaster/oclc/854956794>

มหาวิทยาลัยศิลปากร งามวลียสิทธิ์

รายชื่อผลงานศิลปนิพนธ์

ชื่อผลงาน	ขนาด	เทคนิค
ถึงแดง	300 x 200 เซนติเมตร	สีน้ำมันบนผ้าใบ
ม่าน	100 x 70 เซนติเมตร	สีน้ำมันบนผ้าใบ
พรางตัว	65 x 90 เซนติเมตร	สีน้ำมันบนผ้าใบ
หลังฉาก	280 x 260 เซนติเมตร	สีน้ำมันบนผ้าใบ
กั๊ก	60 x 50 เซนติเมตร	สีน้ำมันบนผ้าใบ
ปลายทาง	40 x 30 เซนติเมตร	สีน้ำมันบนผ้าใบ
สำรวจ	95 x 65 เซนติเมตร	สีน้ำมันบนผ้าใบ
วิธีการ	100 x 80 เซนติเมตร	สีน้ำมันบนผ้าใบ

มหาวิทยาลัยศิลปากร งามวลียสิทธิ์

ประวัติผู้สร้างสรรค์

ชื่อ-นามสกุล นายเน็ทแซนเนียล พิค
 วันเดือนปีเกิด 23 สิงหาคม 2541
 ที่อยู่ 223 ซอยร่มเกล้า27แยก9 ถนนร่มเกล้า เขตลาดกระบัง แขวงลาดกระบัง จังหวัด
 กรุงเทพฯ 10520
 โทรศัพท์ 090-974-1507

ประวัติการศึกษา

2560 - วิทยาลัยช่างศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม
 2563 - ปัจจุบัน - คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประวัติการแสดงผลงาน

2561 - ร่วมแสดงผลงานศิลปกรรมนักเรียน นักศึกษาของวิทยาลัยช่างศิลป์
 ประจำปีการศึกษา 2560 หอศิลป์ร่วมสมัยราชดำเนิน
 กรุงเทพมหานคร
 2562 - ได้รับรางวัลชนะเลิศศิลปกรรมอันดับ 2 งานประกวดศิลปกรรมเด็กและ
 เยาวชน ครั้งที่ 14
 2563 - ร่วมแสดงผลงาน Portrait Prize ครั้งที่ 1
 2567 - Lost Exhibition, 6060 Art space, ประติพัทธ์ 21, กรุงเทพฯ